

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Vår ref:
20/00366-13

Saksbehandler:
Elin Saga Kjørholt

Dato:
16. mars 2021

Barneombudet ber om skriftlig svar på vårt brev med ønske om en gjennomgang av reglene for politiets tvangsbruk mot mindreårige

Barneombudet ber departementet om et skriftlig svar på henvendelsen vi tidligere har sendt om en gjennomgang av reglene for politiets tvangsbruk mot barn.

Bakgrunn

Vi viser til vårt brev av 9. juni 2020 hvor vi reiser spørsmål om det er behov for en bedre regulering av politiets tvangsbruk mot mindreårige, og hvor vi påpeker at vi ser et behov for en gjennomgang av tvangsreglene og den eventuelle kontrollen det er med politiets praksis på dette området. Av brevet fremgår følgende:

Barneombudet ønsker at departementet går gjennom reglene for politiets tvangsbruk mot mindreårige for å sikre:

- *at reglene er egnet til å sikre at tvangsbruk overfor mindreårige er forholdsmessig, og at det faktisk gjøres gode, individuelle og etterprøvbare vurderinger*
- *at barns rettssikkerhet er ivaretatt ved at mindreårige har en reell klagemulighet dersom de opplever å være utsatt for urettmessig tvangsbruk fra politiets side.*

I møtet mellom Barneombudet og departementet den 29. oktober 2020 utdypet vi våre bekymringer. Departementet ga uttrykk for at de ville vurdere om, og i så fall hvordan, politiets tvangsbruk overfor mindreårige bør reguleres tydeligere, men henviste samtidig i stor grad til videre dialog med Politidirektoratet.

Barneombudet sendte 5. november 2020 et brev til Politidirektoratet hvor vi i tillegg til problemstillingene i det opprinnelige brevet til departementet reiste spørsmål om hvilken oversikt og statistikk som finnes over politiets bruk av tvang mot barn. Det er berammet møte mellom Barneombudet og direktoratet den 24. mars.

Utviklingen i saken

Stavanger Aftenblad startet 12. februar artikkelserien «Politimakt mot barn» som har fått mye oppmerksomhet. Avisen har kommet frem til at barnevernet har bedt politiet om bistand i ca. 2800 saker i 2019. Dette utgjør i snitt åtte ganger hver dag. Artikkelserien har også vist at det er

Karl Johans gate 7,
0154 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

vanskelig å få oversikt over i hvilke tilfeller barnevernet ber politiet om bistand og hvilken form for tvang som blir brukt..

Barneombudet mener artikkelserien fra Stavanger Aftenblad bekrefter mange av de bekymringene som var grunnlaget for vår henvendelse til departementet i juni i fjor.

Artikkelserien har skapt stort engasjement - også politisk. Det er stilt flere spørsmål til statsråden fra representanter på Stortinget, og knyttet til politimeldingen ble det fremmet forslag om å be regjeringen følge opp. Forslaget ble nedstemt under henvisning til statsrådets uttalelse om at det var igangsatt arbeid i saken.

I tråd med sitt mandat om å gi juridiske råd til Stortinget, utredet Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM), i brev av 4. mars 2021 til Stortingets justiskomité, det rettslige grunnlaget for politiets bruk av makt overfor mindreårige. Brevet ble også oversendt til Justisdepartementet. NIMs grundige gjennomgang av menneskerettslige forpliktelser ved utøvelse av tvang mot barn som en sårbar gruppe, støtter opp under Barneombudet ønske om en klarere regulering av politiets bruk av tvang overfor mindreårige. Brevet viser til at de særlige krav som stilles til forholdsmessighet og nødvendighet overfor barn ikke er gjenspeilet i det norske lovverket. NIM mener også at det bør diskuteres hvilke tvangsmidler som skal kunne benyttes overfor barn og viser til at EMD stiller strengere krav til myndighetenes årvåkenhet og kontroll med maktbruk overfor barn som en sårbar gruppe.

Barneombudet ber om et skriftlig svar

På bakgrunn av den utviklingen vi nå har sett i denne saken, ber vi om at departementet gir et skriftlig svar på vårt brev av 9. juni 2020. Barneombudet ber departementet foreta en vurdering av den nasjonale reguleringen av politiets bruk av tvang overfor mindreårige sett opp mot Norges internasjonale menneskerettsforpliktelser. Vi ber også departementet svare på de spørsmålene som vi har stilt vedrørende oversikt og statistikk, i vårt brev til Politidirektoratet. Brevet følger vedlagt.

Vi vil påpeke at en gjennomgang av reguleringen må omfatte alle ulike situasjoner der politiet bruker tvang mot mindreårige, også der det ikke er knyttet til barnevern.

Med vennlig hilsen

Inga Bejer Engh
barneombud

Elin Saga Kjørholt
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

Karl Johans gate 7,
0154 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo